

Protokół Nr 24/04
z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej
i Ochrony Środowiska
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
w dniu 28 października 2004 roku

Obrady Komisji prowadził Pan Ryszard Żołątniak – Przewodniczący Komisji.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 10:00.

W posiedzeniu uczestniczyło 5 członków Komisji oraz osoby zaproszone zgodnie z załączonymi listami obecności (*załącznik nr 1 i 2*).

Przewodniczący Komisji – zapytał, czy są uwagi do porządku obrad przesłanego wraz z zaproszeniem na posiedzenie:

1. Informacja dotycząca zaawansowania realizacji zadań samorządu województwa, wynikających z Sektorowego Programu Operacyjnego – „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”.
2. Informacja nt. stanu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w województwie świętokrzyskim.
3. Informacja o zasadach ponoszenia opłaty produktowej oraz wpływach z tego tytułu za 2003 rok.
4. Wskazanie przedstawiciela Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku do składu Komisji konkursowej „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego.
5. Sprawy różne.

Przewodniczący Komisji – poinformował, że jak wynika z telefonicznej rozmowy przeprowadzonej przez Pana Dyrektora Śledzińskiego, zawiadomienia o terminie i miejscu posiedzenia nie otrzymał Pan Zenon Krzysztofik – Dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Jędrzejowskiej. Zaproponował, aby przesunąć kolejność omawiania punktów porządku, ewentualnie w przypadku nieobecności pana Dyrektora do końca posiedzenia, przenieść omawianie tej tematyki na kolejne posiedzenie Komisji.

Członkowie Komisji nie wyrazili sprzeciwu do propozycji Przewodniczącego.

Z uwagi na brak pytań i uzupełnień **Przewodniczący** przystąpił do realizacji pkt. 1 porządku obrad

Ad. 1.

Członkowie Komisji otrzymali Informację dotyczącą zaawansowania realizacji zadań samorządu województwa, wynikających z Sektorowego Programu Operacyjnego – „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” (*załącznik nr 3 do protokołu*).

Przewodniczący Komisji – otworzył dyskusję. Przedstawił osoby zaproszone do referowania zagadnień ujętych w tym punkcie porządku.

Stwierdził, że zaprezentowany materiał jest bardzo czytelny i w sposób klarowny przedstawia wszystkie zadania, jakie do tej pory zostały zrealizowane. SPO oscyluje wokół dwóch celów: poprawa konkurencyjności gospodarki rolno – żywnościowej oraz zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Zgodnie z tymi celami wytyczone są trzy priorytety, obejmujące cały szereg działań. W realizacji zadań z SPO uczestniczą samorządy terytorialne, inne podmioty, rolnicy indywidualni, jednostki zajmujące się szkoleniami. Jednostkami wdrażającymi SPO są: urzędy marszałkowskie, ARiMR oraz FAPA.

Otworzył dyskusję.

Radny Roman Cichoń – stwierdził, że z informacji wynika, że prowadzone były szkolenia dla przedstawicieli samorządów terytorialnych. Dlaczego do udziału w tych szkoleniach nie zostali zaproszeni radni Sejmiku?

W informacji znalazł się zapis, że na dzień dzisiejszy nie zostały jeszcze wypracowane ostateczne rozwiązania, po co więc prowadzone były te szkolenia i czego dotyczyły?

Wiceprzewodniczący Komisji – Bronisław Powierża – zadał pytanie, czy proces scalania i wymiany gruntów nadal spotyka się z wielkim oporem wśród rolników? W latach poprzednich rolnicy nie zgadzali się na uczestnictwo w tym procesie. Czy obecnie, po wejściu do UE, rolnicy nadal nie widzą uzasadnionej konieczności scalania i wymiany gruntów? Czy zmieniło się ich nastawienie?

Z informacji wynika, że zainteresowanie tym procesem wykazały jedynie 4 starostwa, czy oznacza to, że pozostałe samorządy powiatowe nie przejawiają w tu żadnej aktywności?

Radny Jarosław Potreszcz – zadał pytanie, czy jest już wiadomo, w jaki sposób będą wyrejestrowywane sprzedane sztuki bydła, w przypadku, gdy nie jest znany numer stada, do jakiego one trafiły?

Pani Maria Mozer – Baran – Dyrektor Świętokrzyskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - wyjaśniła, że od ostatniego posiedzenia Komisji wiele zmieniło się na korzyść. Agencji udało się wyprowadzić wiele spraw i IRZ będzie sukcesywnie docierał do rolników z informacjami nt. sposobu zdejmowania sztuk bydła z ewidencji. Do Oddziałów Agencji przekazane zostały odgórne zarządzenia i już wiadomo, co robić w różnych nietypowych sytuacjach. Przyjęte rozwiązania nie będą wymagały od rolników dostarczania dodatkowych dokumentów.

Przedstawiła aktualne dane nt. działań SPO realizowanych przez Oddział Agencji:

- inwestycje w gospodarstwach rolnych – wpłynęło 22 wnioski na kwotę 1.721 tys. zł,
- ułatwianie startu młodym rolnikom – 93 wnioski na kwotę 4.653 tys. zł,
- poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych – 0 wniosków.

- różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów – 3 wnioski na kwotę 251 tys. zł.
- rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem – 0
- przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą i/lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych – 0

Agencja rozpoczyna również akcję szkoleniową zakrojoną na szeroką skalę. W sezonie zimowym jest zaplanowane przeszkolenie ok. 3 tys. osób. Tematyka szkoleń będzie między innymi dotyczyła SPO, dopłat bezpośrednich, IRZ.

Odniosła się do zagadnienia VAT przy inwestycjach realizowanych z programu SAPARD. Jest to sprawa niezwykle trudna. Obecnie pewne zagadnienia się wyjaśniły.

Na dzień dzisiejszy rolnicy i samorzady dopełnili obowiązku podpisania promes na inwestycje z działań SAPARDU gdzie VAT był traktowany jako koszt kwalifikowany. Agencja niespodziewanie otrzymała interpretację z Ministerstwa Finansów, która wynikała z przepisów Komisji Europejskiej, przyjętych w trakcie roku, ustalających, że VAT nie zawsze jest kosztem kwalifikowanym.

Powodem zmiany dotychczasowych zasad było to, iż okazało się, że w skali kraju kilka podmiotów uzyskało zwrot VATu jako kosztu kwalifikowanego, a następnie udało się do urzędów skarbowych z prośbą o ponowny zwrot tego podatku. Było to ewidentne przestępstwo, ponieważ nie można dwukrotnie występować o zwrot tego samego podatku. Te fakty spowodowały, że Ministerstwo Finansów przysłało do Agencji taką właśnie interpretację z zaleceniami, jak takie sprawy należy rozwiązywać. Zalecenia te były dosyć rygorystyczne, stąd Agencja podjęła działania, aby ostatecznie upewnić się jak należy postępować. Wszyscy beneficjenci, których to dotyczy, otrzymali pisma z prośbą o podpisanie aneksów do umów, na mocy których VAT stawał się kosztem niekwalifikowanym. Agencji zależało na czasie, ponieważ jeżeli aneksy były podpisane do końca miesiąca to środki te trafiały z powrotem do SAPARD- u i mogły być wykorzystane przez podmioty, które wcześniej nie otrzymały dofinansowania.

Po 1 października waga tych aneksów była już żadna dla Agencji, ponieważ bez względu na to, czy były podpisane, czy też nie, środki z powrotem do programu nie mogłyby wrócić.

W całej tej sprawie nie chodziło o to, aby VAT-em obciążyć gminy lub beneficjentów indywidualnych. W większości wypadków gminy mają możliwość odzyskania VAT-u w urzędach skarbowych. Na dzień dzisiejszy pojawiło się nowe zalecenie, aby tych aneksów nie podpisywać. Okazało się, że w większości wypadków VAT jest jednak kosztem kwalifikowanym i wynika to z interpretacji nie Agencji tylko Izby Skarbowej i urzędów skarbowych.

W chwili obecnej sytuacja przedstawia się następująco: beneficjent ma dostarczyć Agencji oświadczenie z właściwego urzędu skarbowego, że nie jest podatnikiem VAT i w tym momencie VAT jest uznawany jako koszt kwalifikowany. Praktycznie 90-95%

beneficjentów może dostarczyć takie właśnie oświadczenia i dla nich VAT będzie kosztem kwalifikowanym.

Celem działania Ministerstwa Finansów jest uszczelnienie systemu, bez tego mogło dochodzić do dalszych nadużyć.

Oświadczenia do beneficjentów stale spływają do Agencji, system jest drożny. Zdarzają się jednak przypadki, że beneficjenci nie chcą uzyskiwać z urzędów skarbowych takich zaświadczeń, a z kolei Agencja sama nie może o takowe wystąpić.

Przygotowane zostały specjalne wzory oświadczeń, żeby nie było żadnych niejasności, jakie dane należy podawać.

Zaaapelowała do obecnych, aby informowali znajomych rolników o takiej możliwości. Dotyczy to niewielkiej ich liczby, ponieważ większość podpisała umowy przed 1 maja br przy zerowej stawce VATU. Czasami się zdarza, że rolnik jest płatnikiem tego podatku i jest w stanie go sobie odebrać.

Zmiana zasad nie spowoduje docelowo, że rolnik całkowicie straci zapłaconą stawkę VAT, tylko zamiast od Agencji odzyska ją z urzędu skarbowego.

Radny Józef Bąk – wyraził pogląd, że pomoc rolnikom przy inwestycjach w gospodarstwach rolnych jest pozorna. Rolnik, aby uzyskać środki, musi spełnić różne wymagania, które pociągają za sobą dodatkowe koszty. Teraz jeszcze doszła sprawa VAT- u.

Zadał pytanie, czy młodzi rolnicy korzystający z pomocy ARiMR na rozruch gospodarstwa muszą przez 5 lat płacić składki KRUS?

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – wyjaśniła, że ten wymóg dotyczy rent strukturalnych. Tych dwóch programów nie należy łączyć. W przypadku, gdyby rolnik opłacał już KRUS nie miałby prawa korzystać z pomocy dla młodych rolników.

Poinformowała, że wszelkie obostrzenia i wymagania w programach unijnych są po to, aby osoby nieuczciwe, nie związane z rolnictwem, nie mogły z tych środków skorzystać. Wykształcenie jest tu ważnym czynnikiem ograniczającym, ale istnieje możliwość uzupełnienia wykształcenia w ciągu 5 lat po objęciu gospodarstwa. Młody rolnik musi tylko złożyć takie oświadczenie.

Pomoc z tego programu skierowana jest do osób, które z rolnictwem nie miały do tej pory nic wspólnego i po raz pierwszy w życiu będą prowadziły gospodarstwo. Taka osoba powinna być już w momencie składania wniosków zarejestrowana w KRUS-ie, ponieważ wniosek ma złożyć w przeciągu 12 m-cy od objęcia gospodarstwa.

W związku z tym, że Agencja dopiero zaczęła procedować działania w ramach programu dla młodych rolników, upływ 12 m-cy liczy się od momentu złożenia wniosku, a nie podpisania umowy.

Radny Józef Bąk – stwierdził, że rolnicy występujący o dofinansowanie zakupu ciągników są zmuszani do wykonywania różnych prac w gospodarstwie np. uszczelnienia szamba. Ponadto uznał ceny ciągników za zbyt wysokie.

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – wyjaśniła, że Agencja nie ma wpływu na ceny ciągników i maszyn.

Natomiast środki, które rolnik dostaje powinien przeznaczyć na poprawę warunków w gospodarstwie. Docelowo nie są one określone jako środki na zakup ciągnika. Jeżeli dostaje środki na inwestycje w gospodarstwie to wiadomo, że musi ono spełniać pewne wymagania w tym przede wszystkim kryteria w ochronie środowiska.

Przewodniczący Komisji – poinformował, że na ostatniej sesji Rady Powiatu w Sandomierzu został poruszony problem zmiany zasad rozliczania VAT-u w programie SAPARD. Jeszcze pół roku temu mówiło się o prężności rolników sandomierskich, którzy masowo występowali o środki z tego programu. W sumie złożono kilkaset wniosków. Teraz panuje tam ogólne niezadowolenie.

Zwrócił się do Pani Dyrektora o przekazanie przedstawionej dziś interpretacji przepisów w zakresie zaliczania VAT jako kosztu kwalifikowanego do Kancelarii Sejmiku, a stamtąd o przesłanie jej wszystkim członkom Komisji.

Wielu rolników zainwestowało ogromne środki w budowę przechowalni, czy sortowni owoców i skutki doliczenia VATu są dla nich ciężarem nie do udźwignięcia.

Przekazał pismo Pana Stefaniaka i zwrócił się o udzielenie odpowiedzi na wszystkie poruszone tam problemy.

Z zajęciem stanowiska nie można czekać do dnia obrad Sejmiku, ale też nie można go przygotować bez znajomości interpretacji przepisów, jaką przedstawiła dziś ustnie pani Dyrektor. Jest potrzeba przedstawienia jej w formie pisemnej.

Zwrócił się do członków Komisji z pytaniem o propozycje działania w tej sprawie. Agencja będzie mogła liczyć na wsparcie Sejmiku, ale decyzja nie leży w jej gestii, tylko Ministerstwa Finansów.

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – stwierdziła, że pracownikom Agencji również nie jest łatwo wyjaśniać rolnikom te zawiłości, przy świadomości, że nie postąpiono z nimi w porządku. Obecnie dużo kwestii już się wyjaśniło. Już wiadomo, że VAT nie będzie ani rolnikom, ani samorządom zabrany. Jest to obecnie kwestia dostarczenia oświadczenia z urzędu skarbowego. To udało się Agencji wywalczyć. Wszyscy mają świadomość, jak bardzo zawiedzeni byli rolnicy, gdy dotarła do nich informacja o zmianie zasad. Dla Agencji również stworzyło to wiele problemów, ponieważ do każdego wniosku dołączony był biznesplan, który nie uwzględniał kosztów VAT-u. Dokumenty te po zmianie zasad stały się nieaktualne.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że sprawa nie jest do końca tak prosta, ponieważ rolnik, który sprzedał tylko dwie skrzynki jabłek na giełdzie już stał się płatnikiem VAT-u. Dlatego też problem jest powszechny.

Zasugerował, aby Komisja wystąpiła do Przewodniczącego Sejmiku i Zarządu o przemyślenie tego problemu i podjęcie próby skutecznej interwencji na szczeblu Ministerstwa Finansów. Nic innego nie możemy zrobić.

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – poinformowała, że z takimi pismami wystąpił już Związek Gmin oraz organizacje ogólnopolskie.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że wystąpienie Sejmiku będzie wsparciem tych wcześniejszych wysiłków. Radni województwa o rolniczym charakterze nie mogą być obojętni na problemy, które dotyczą większość rolników.

Zapytał, czy członkowie Komisji mają inne sugestie?

Radny Roman Cichoń – stwierdził, że nie chodzi tylko o VAT, ale też o pilny zwrot otrzymanej kwoty netto. W związku z całym zamieszaniem proces wypłacania kwot netto został zatrzymany. Dlatego powstał cały problem, ponieważ rolnicy mają terminy spłaty kredytów zaciągniętych na realizację inwestycji i nie mogą już czekać.

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – potwierdziła, że płatności zostały zablokowane, ze względu na to, że muszą być zmiany w dokumentach przedłożonych przez rolników. Dopiero wtedy jest możliwe ich odblokowanie. Jeżeli rolnicy zaczną dostarczać oświadczenia z urzędów skarbowych płatności zostaną natychmiast uruchomione. Wyjaśniła, że w przypadku Programu Sektorowego sytuacja się nie powtórzy, gdyż tam VAT od początku nie będzie uznawany za koszt kwalifikowany.

Wyraziła gotowość przedłożenia stanowiska Oddziału w ciągu najbliższego tygodnia. *(załącznik nr 4 do protokołu.)*

Przewodniczący Komisji – zaproponował przyjęcie ustalenia, aby Komisja wystąpiła do zarządu Województwa i Przewodniczącego Sejmiku o skierowanie pisma do Ministra Finansów poruszającego omówione dziś kwestie.

Dyrektor Janusz Śledziński – poinformował, że w dniu jutrzejszym ma się odbyć posiedzenie Krajowego Komitetu Monitorującego, na którym postawi tą problematykę.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że czuje się upoważniony przez Komisję do przygotowania pisma skierowanego do Zarządu i Prezydium Sejmiku z wnioskiem o podjęcie skutecznej interwencji w poruszonych dziś sprawach *(załącznik nr 5 do protokołu)*.

Podziękował Pani Dyrektor za udział w posiedzeniu.

Pan Marek Michalski – Przedstawiciel Fundacji Programów Pomocowych dla Rolnictwa (FAPA) - podziękował za zaproszenie do udziału w posiedzeniu. Odnośnie zmiany zasad uznawania VAT-u za koszt kwalifikowany, stwierdził, że jest to kolejne świadectwo na brak rozważliwych i podejmowanie pochopnych nie przemyślanych do końca kroków. Często też dochodzi do nadinterpretacji przepisów unijnych i wprowadzania niepotrzebnych obostrzeń. Przez kilka lat wdrażania programu PHARE taki problem nie występował. Sprzedawca, czyli ten, który dostarczał towar lub usługę podmiotowi, który miał otrzymać pieniądze ze środków europejskich na podstawie umowy zarejestrowanej w Komitecie Integracji Europejskiej mógł nie naliczać w ogóle VAT-u. Podatek ten w ogóle nie funkcjonował w rolnictwie, nikt go nie naliczał. Niewiadomo dlaczego nie zastosowano tych samych kryteriów przy programie SAPARD, który w swojej strukturze i źródłach finansowania jest bardzo zbliżony do programu PHARE.

W którymś momencie Komisja Europejska postanowiła wyłączyć rolnictwo i obszary wiejskie z katalogu dofinansowania z PHARE i zaproponowała osobny program ze zwiększonymi środkami i to jest właśnie SAPARD.

Niewiadomo więc dlaczego w przypadku podatku VAT zasady zostały tak radykalnie zmienione. Szczególnie, że VAT płacony a później odzyskiwany nie zasila Skarbu Państwa, a tylko powoduje obracanie pieniędzem i wiele niepotrzebnej biurokracji.

Pani Dyrektor Maria Mozer – Baran – stwierdziła, że cały VAT pochodzący z rolnictwa w skali kraju stanowi kwotę 80 mln zł. Jest to dla budżetu państwa kwota mało znacząca.

Radny Jarosław Potrzezsch – zadał pytanie, czy możliwe jest rozpoczęcie procesu scaleniowego gruntów bez zgody rolnika? Taka informacja znalazła się w przedstawionych materiałach.

Przewodniczący Komisji – przypomniał wcześniej zgłoszone pytania dotyczące akcji szkoleniowo – instruktażowej i spraw geodezyjnych.

Dyrektor Janusz Śledziński – wyjaśnił, że prace scaleniowe są jednym z trzech działań, które bezpośrednio wdraża samorząd województwa, a w jego imieniu urząd marszałkowski. Za te sprawy odpowiadają nasze służby geodezyjne, jednak, gdy program zostanie uruchomiony zajdzie konieczność zatrudnienia nowych pracowników w ramach pomocy technicznej.

Wyjaśnił, że scalanie gruntów odbywa się obecnie w oparciu o nowe przepisy.

Pan Kazimierz Czyż – Kierownik Oddziału Geodezji i Kartografii – poinformował, że wczoraj zostało wysłane pismo do Ministerstwa Rolnictwa nt. gotowości dwóch powiatów do przystąpienia do prac scaleniowych. Na ich terenach zostały zebrane oświadczenia rolników – ponad 50% udziałowców. Są to powiaty: opatowski – który zgłosił 4 obiekty i kielecki – 1 obiekt. Orientacyjny koszt tych scaleń zamknie się kwotą 8.837 tys. zł.

Zainteresowanie z innych gmin jest bardzo duże, wielu wójtów dzwoni w tej sprawie do departamentu i chce poznać warunki przystąpienia do tego programu.

Radny Jarosław Potrzezsch – zadał pytanie, czy wspomniane 50% odnosi się do obrębu geodezyjnego, czy tylko jego określonego wycinka, sołectwa.

Pan Kazimierz Czyż – wyjaśnił, że najczęściej wchodzi w grę całe sołectwo, ale zdarzają się też obiekty odpowiadające powierzchni całej gminy. Część obrębu geodezyjnego nie może być uwzględniona.

Radny Józef Bąk – stwierdził, że największy problem przy scaleniach wynika z różnej wartości i jakości ziemi do wymiany pomiędzy rolnikami. Powinny być środki na stosowne rekompensaty, wtedy większa grupa rolników wyrażałaby gotowość na wymianę.

Dyrektor Janusz Śledziński – wyjaśnił, że przed wymianą zawsze następuje wycena poszczególnych działek i wymianie mogą podlegać tylko działki o porównywalnej wartości.

Wyraził zadowolenie, że samorzady uaktywniły się w tym zakresie. Obecnie kwota potrzebna dla dwóch powiatów przekracza alokację na województwo świętokrzyskie, która jest wyliczana na podstawie wskaźnika powierzchni województwa (3,7% powierzchni kraju). Możemy liczyć więc na około 4 mln zł.

Na razie zainteresowanie tym programem nie jest wysokie, ale wzrośnie wraz z pełnym uruchomieniem innych działań jak np. pomoc młodym rolnikom, czy renty strukturalne. Nastąpi wtedy większe zainteresowanie ziemią i wzrost jej ceny. Obecny poziom i tak gwarantuje pełne wykorzystanie przypisanych województwu środków.

Radny Józef Bąk – stwierdził, że nadal będzie istniało wiele gospodarstw socjalnych poniżej 1 ha, bo ciągle jest ich wiele, a nadal powstają nowe.

Dyrektor Janusz Śledziński – stwierdził, że na wsi zachodzą dwa równoległe procesy. Jeden z nich rzeczywiście polega na powstawaniu nowych małych gospodarstw – poniżej 5 ha, ale powstaje również wiele gospodarstw towarowych – powyżej 20 ha.

Odnosił się do pytań o celowości prowadzenia szkoleń dotyczących wdrażania tych programów w sytuacji, kiedy nie wszystko jeszcze jest jasne. Wyraził pogląd, że nie można czekać ze szkoleniami do ostatniego momentu, ponieważ niska świadomość utrudniłaby wdrażanie programu, ponadto przepadłyby środki na ich przeprowadzenie.

Szkolenia mają charakter techniczny i są skierowane wprost do osób mogących korzystać ze środków lub reprezentujących samorzady lokalne – wójtów, pracowników urzędów gmin, odpowiedzialnych za przygotowywanie wniosków.

Stwierdził, że jeżeli członkowie Komisji chcą w takich szkoleniach uczestniczyć, nie ma ku temu przeszkód. Wyraził gotowość uwzględnienia udziału radnych.

Część szkoleń prowadzi również FAPA w ramach Programu LEADER dla przedstawicieli gmin i powiatów. Zainteresowanie tymi szkoleniami jest duże.

Poinformował ponadto, że do Programu Odnowy Wsi nie został jeszcze uruchomiony nabór wniosków.

Stwierdził, że Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich jest zainteresowany każdym jednym programem, a nie tylko tymi, dla których samorząd województwa jest jednostką wdrożeniową.

Radny Józef Bąk – zadał pytanie, jaki musi być udział własny gminy przy występowaniu o środki z Programu Odnowy Wsi.

Dyrektor Janusz Śledziński - wyjaśnił, że gmina musi zagwarantować jedynie 20%, 80% stanowi udział unijny. Jest to proporcja bardzo korzystna.

Przewodniczący Komisji – w podsumowaniu dyskusji stwierdził, że Sektorowy Program Operacyjny – „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” oraz zaangażowanie środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej stwarza kolejną szansę dla wsi polskiej i jej mieszkańców na wsparcie finansowe bardzo wielu przedsięwzięć.

W dyskusji zostały wyeksponowane zadania samorządu województwa na tle innych programów, które będą realizowane. Zarząd podszedł do realizacji programu bardzo odpowiedzialnie, o czym świadczy jego uchwała z kwietnia br., zobowiązująca Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Mienia i Geodezji do podjęcia szeregu czynności służących wdrożeniu tego programu, jego promocji, sprawdzaniu zgodności projektów z wymogami programów. Za korzystne należy również uznać przypisanie ŚBRR zadań związanych z przyjmowaniem wniosków, ich sprawdzaniem, monitoringiem i sprawozdawczością.

Zwrócił się z prośbą o uwzględnienie wniosku Radnego Cichonia przy organizacji szkoleń, konferencji i wyjazdów studyjnych.

Zaproponował pozytywne ustosunkowanie się do dotychczasowych działań prowadzonych przez Departament.

Komisja powinna powrócić do tego tematu w 2005 roku i poznać realizację zadań przez ŚBRR – Wojewódzkie Biuro Wdrażania Programu.

Pan Marek Michalski – wyraził chęć uzupełnienia informacji przekazanej radnym na piśmie. Poinformował, że FAPA wdraża 3 działania z SPO:

- „Wsparcie doradztwa rolniczego”,
- „Pilotażowy Program Leader +”
- „Szkolenia zawodowe rolników”

W pierwszym i trzecim przypadku upłynęły już terminy na składanie wniosków, natomiast można je jeszcze składać do Programu Leader.

Wyjaśnił, że wsparcie doradztwa rolniczego polega na tym, aby w drodze przetargu wybrać instytucję, której zadaniem będzie bezpłatna pomoc rolnikom w wypełnianiu wniosków do innych segmentów programu jak np. „Młody rolnik”.

Firma będzie uzyskiwać środki w miarę przedstawiania dowodu na to, że wnioski zostały przygotowane i złożone np. do Agencji RiMR. Łącznie dla województwa zostało przyznane 7.151.900 zł. W zależności od terminu uruchamiania poszczególnych działań SPO będą uruchamiane kolejne transze środków.

Dotychczas zostały złożone 2 wnioski, oba pochodzą nie od pojedynczych instytucji, tylko od konsorcjów. O kwotę 6.380 tys. wystąpiło konsorcjum utworzone na bazie WODR. Drugi wniosek został złożony o kwotę 3.000 tys. zł. FAPA zakończyła już ocenę merytoryczną i formalną obu wniosków. Niedługo sprawa będzie rozpatrywana przez grupę roboczą Komitetu Sterującego, która podejmie decyzję stanowiącą podstawę do spisania odpowiedniej umowy.

W działaniu „Szkolenia zawodowe” zostały ogłoszone konkursy na wybór firm szkoleniowych, które będą mogły ubiegać się o ten grant. Szkolenia mają być prowadzone w 4 podstawowych tematach:

- kodeks dobrej praktyki rolniczej (6 wniosków),
- dobrostan zwierząt (6 wniosków)
- zasady integrowanej produkcji (3 wnioski),
- finanse gospodarstwa rolnego (4 wnioski).

W sumie na szkolenia ma zostać przekazana w województwie świętokrzyskim kwota 2.113 tys. zł.

W tym zakresie mieści się również temat zalesień, jednak ma on być ogłoszony centralnie dla całego kraju. Podmioty, które się zgłoszą muszą zadeklarować prowadzenie szkoleń na terenie całego kraju.

Przy wyborze firm szkoleniowych i doradczych ważnym kryterium będzie posiadanie maksymalnie rozbudowanych struktur terenowych.

Lista firm i konsorcjów zostanie opublikowana zaraz po podjęciu decyzji przez Komitet Sterujący.

Przewodniczący Komisji – zadał pytanie, jaki jest skład Komitetu Sterującego i czy są w nim przedstawiciele wszystkich województw.

Dyrektor Janusz Śledziński – wyjaśnił, że skład komitetu ustaliła ustawa dotycząca Narodowego Planu Rozwoju i jest w niej zapis o udziale dwóch przedstawicieli każdego województwa.

Pan Marek Michalski – stwierdził, że z jednej strony zadaniem urzędu marszałkowskiego jest wdrażanie programu, przyjmowanie i ocena wniosków, a z drugiej zapadają tu również decyzje, kto otrzyma środki i w jakiej wysokości.

Urząd jak również Sejmik powinien być również zainteresowany wszystkimi innymi programami, jakie są wdrażane na terenie województwa.

Poinformował, że zgromadził informacje nt. wszystkich programów operacyjnych, także tych spoza rolnictwa, które są wdrażane w województwie i są skierowane do:

- rolników,
- przedsiębiorców z sektora rolno – spożywczego,
- samorządów inwestujących w rozwój obszarów wiejskich,
- organizacji pozarządowych.

Uznał za wadliwą przyjętą konstrukcję, że wiele procedur obowiązujących w poszczególnych programach jest opracowywanych i przyjmowanych na szczeblu ministerialnym. Takie zadanie powinno być przypisane samorządowi województwa.

Podał przykład programu SAPARD, który miał być programem szkoleniowym dla przyszłych projektów SPO, jednak wiele obowiązujących w nim procedur nie zostało przeniesionych do SPO i w zasadzie procedury tych programów znacznie się różnią.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że takie kompendium wiedzy byłoby niezwykle cenne nie tylko dla radnych, ale również dla rolników i samorządów.

Pani Mirosława Mochocka – stwierdziła, że w ramach doradztwa rolniczego powinna być dostępna informacja o wszystkich możliwych środkach pomocowych, jakie są dostępne dla rolników, osób i firm pracujących w otoczeniu rolnictwa. Takie centrum informacji powinno istnieć nie tylko na szczeblu województwa, ale również w układzie terenowym. Wielokrotnie zdarza się, że osoba chcąc skorzystać z funduszy jest odsyłana z instytucji do instytucji zanim trafi na właściwe źródło. Najpilniejsza jest więc kompleksowa i wiarygodna informacja, jaka instytucja zajmuje się wdrażaniem jakiego programu.

Pan Marek Michalski – stwierdził, że funkcjonowanie takich centrów informacji nie może być finansowane z doradztwa rolniczego dla rolników, ponieważ FAPA może jedynie finansować działalność instytucji świadczącej dla rolników pomoc w wypełnianiu wniosków.

Informowanie o innych działaniach leży raczej w gestii Ministerstwa Gospodarki, a nie FAPY. Istnieją przecież Centra Informacji Europejskiej finansowane z UKIE i to one powinny zająć się przygotowaniem kompleksowej informacji.

Pani Mirosława Mochocka – wyjaśniła, że nie kierowała swoich słów bezpośrednio pod adresem FAPY.

Dyrektor Janusz Śledziński – stwierdził, że praktyka pokazuje, że obecnie dostępna informacja jest niewystarczająca. Przynajmniej dla rolników powinien zostać przygotowany osobny podręcznik, zawierający kompendium wiedzy o programach i sposobach występowania o środki. Unijnych programów jest w sumie 26, u nas obecnie 22, pomiędzy nimi występuje wiele różnic proceduralnych, część z nich się zazębia. Dla osoby spoza tego układu wydaje się to zupełnie nieczytelne. Nawet osoby po szkoleniach mają czasami trudności z udzieleniem właściwej informacji.

Zwrócił się z apelem do Pana Michalskiego o przekazanie wybranym do doradztwa instytucjom informacji nt. zainteresowania urzędu marszałkowskiego przebiegiem i rezultatami szkoleń.

O taki materiał zwróci się z pewnością Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Mienia i Geodezji.

Pan Marek Michalski – zobowiązał się do upowszechniania obustronnej informacji nt. realizacji tego działania.

Przewodniczący Komisji – podziękował za udzielone informacje. Zaproponował przyjęcie przedstawionych materiałów do wiadomości. Stwierdził, że Komisja powróci do tego tematu w roku przyszłym.

Komisja przyjęła ww. propozycje w drodze aklamacji.

Ad. 3.

Członkowie Komisji otrzymali Informację o zasadach ponoszenia opłaty produktowej oraz wpływach z tego tytułu za 2003 rok (*załącznik nr 6 do protokołu*).

Przewodniczący Komisji – otworzył dyskusję.

Poprosił o przybliżenie powodów tak niskiego recyklingu szkła gospodarczego, opakowań z aluminium. Jak wynika z materiałów wynosi ono 0%.

Radny Roman Cichoń – zgłosił sugestię, żeby tworzyć punkty skupu surowców wtórnych i zwrotu opakowań. To jest przyczyna braku zakładanego recyklingu.

Radny Józef Bąk – uznał, że kluczową sprawą jest tu cena materiałów wtórnych. Podał przykład złomu, odbiorem którego zajmuje się wiele instytucji i nie ma problemów z jego zbieraniem i dostarczaniem na złomowiska. Takie bodźce powinny stwarzać gminy albo powiaty.

Pani Wioletta Czarnecka – Kierownik Oddziału Gospodarki Odpadami w Departamencie Ochrony Środowiska – stwierdziła, że do udzielenia odpowiedzi na te pytania potrzebne jest wyjaśnienie, czym jest opłata produktowa i kto jest zobowiązany do jej ponoszenia.

Wprowadzenie ustawy o opłacie produktowej i depozytowej jest wynikiem dostosowania naszego prawodawstwa do przepisów unijnych. Obowiązuje ona od 1 stycznia 2003 roku. Generalnie dotyczy ona sfery przedsiębiorczości i gospodarki, a nie osób fizycznych i odpadów wytwarzanych np. na wsiach. Jej zapisy stwierdzają, że obowiązkiem przedsiębiorców jest wydobycie z rynku opakowań i pewnych rodzajów produktów i przekazanie ich do recyklingu lub odzysku. Dotyczy to producentów i importerów produktów w opakowaniach. Nie dotyczy natomiast producentów opakowań. Obowiązkiem tych pierwszych jest zebranie z rynku opakowań po swoich produktach i przekazać je do odzysku i recyklingu.

Właściwość Marszałka określono według siedziby przedsiębiorstwa. W praktyce oznacza to, że nawet jeżeli firma działa na danym terenie, ale siedzibę ma poza nim, opłatę ma naliczyć właściwy dla jej centrali urząd marszałkowski.

Odniosła się do zadanych pytań:

- zerowy recykling szkła (poza ampułkami) i aluminium wynika z tego, że ustalono właśnie recykling, a nie odzysk. Recykling jest szczególnym rodzajem procesu odzysku i dokonuje się go w procesie przetwórczym. Musi powstać nowy produkt o podobnym charakterze jak poprzednio.

Opakowania ze szkła w postaci butelek, czy słoików powszechnie poddawane są odzyskowi, czyli powtórnemu wykorzystaniu w niezmienionej postaci, a nie w nowym procesie produkcyjnym. Szkło jest odzyskiwane i jest na nie popyt. Od kilku lat tworzy się rynek odzyskiwania odpadów szklanych. W miastach powstają nowe punkty skupu.

- wyjaśniła, że brak danych w tabeli oznacza, że dana sytuacja nie zachodzi w naszym województwie, czyli nie mamy ani importera, ani wytwórców tych produktów.

Poinformowała, że Departament Ochrony Środowiska jeszcze przed wejściem w życie ww. ustawy zorganizował szereg szkoleń dla przedsiębiorców. Ukazało się również odpowiednie ogłoszenie w prasie nt. konieczności przygotowania się przedsiębiorców do ponoszenia nowych obowiązków wynikających z opłaty produktowej.

Również na stronach internetowych urzędu marszałkowskiego jest na bieżąco aktualizowana informacja na ten temat. Przepisy tej ustawy i rozporządzenia do niej były już wielokrotnie zmieniane i stąd zachodzi potrzeba ciągłej aktualizacji.

Przewodniczący Komisji – zadał pytanie, czy ewidencja wpływów jest prowadzona w oparciu o program komputerowy?

Pani Wioletta Czarnecka – stwierdziła, że opłaty są naliczane na bieżąco na podstawie decyzji Marszałka, przy użyciu specjalnie przygotowanego programu komputerowego.

Poinformowała, że przedsiębiorcy mogą realizować samodzielnie obowiązek recyklingu lub za pośrednictwem osób trzecich lub organizacji odzysku. W naszym województwie dotychczas nie została zarejestrowana żadna organizacja odzysku i mimo, że przedsiębiorcy działają na naszym terenie, to informacja o ich działalności jest kierowana zgodnie z właściwością Marszałka, który zarejestrował taką organizację.

Departament w celu zebrania informacji wystąpił do wszystkich urzędów marszałkowskich z prośbą o dane, które organizacje pozawierały umowy z firmami mającymi siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego.

Radny Józef Bąk – stwierdził, że przedsiębiorcy produkujący np. opony albo akumulatory powinni mieć wyznaczoną ilość ww. produktów, którą powinni zebrać już po ich wykorzystaniu. Ewentualnie powinni oni płacić za to, że nie osiągną właściwego poziomu odzysku.

Pani Wioletta Czarnecka – wyjaśniła, że taki proces ma miejsce i opłatą ponoszoną w tym przypadku jest opłata depozytowa. Dotyczy ona akumulatorów ołowiowych – kwasowych. Uiszcza się ją w momencie zakupu nowego akumulatora w przypadku, jeżeli nie dysponuje się w momencie zakupu innym akumulatorem. Później można tą kwotę odzyskać.

Akumulatory niklowo – kadmowe są natomiast objęte opłatą produktową.

Przewodniczący Komisji – zaproponował przyjęcie informacji do wiadomości.

Komisja przyjęła ww. ustalenie w drodze aklamacji.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że nadal jest nieobecny Dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Jędrzejowskiego. Wobec powyższego zaproponował, zdjęcie tego punktu z porządku obrad.

Ad. 4.

Przewodniczący Komisji – poinformował, że obowiązkiem Komisji jest wskazanie przedstawiciela Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku do składu Komisji konkursowej „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego. Taka potrzeba pojawiła się w związku z objęciem przez Pana Leszka Bugaja – dotychczasowego przedstawiciela Sejmiku – mandatu Posła RP.

Pan Jan Lis – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska – przedstawił zasady tegorocznej edycji „Konkursu na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”. W tym roku do Konkursu mogą startować jedynie gminy miejskie. Zainteresowanie Konkursem w roku bieżącym jest bardzo niewielkie zgłosiło się jedynie 7 samorządów.

Przewodniczący Komisji – zwrócił się o zgłaszanie kandydatur.

Radny Jarosław Potrzeszcz – stwierdził, że ponieważ dotychczas Komisja była reprezentowana przez Przewodniczącego powinno zostać to utrzymane.

Wobec braku innych kandydatur Przewodniczący Komisji wyraził zgodę na pracę w Komisji Konkursowej.

Stanowisko Komisji w tej sprawie

Ad. 5.

Sprawy różne:

a) Przewodniczący Komisji – zwrócił się do członków Komisji oraz Dyrektorów Departamentów współpracujących z Komisją o zgłaszanie wniosków i propozycji do planu pracy na rok przyszły. Plan na I półrocze zostanie przyjęty na posiedzeniu grudniowym.

b) Przewodniczący Komisji – przedstawił pismo Pana Marszałka w sprawie zaopiniowania przez Komisję wniosku Państwa Bado o rozłożenie na raty należności na rzecz Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w kwocie 26.905 zł. Przedstawił uzasadnienie wniosku zawarte w ww. piśmie (*załącznik nr 8 do protokołu*).

Zaproponował pozytywne zaopiniowanie ww. wniosku.

Komisja jednomyślnie przyjęła opinię pozytywną.

Opinia Komisji stanowi *załącznik nr 9 do protokołu*.

c) Przewodniczący Komisji – przedstawił treść pism:

- Agencji Rynku Rolnego w sprawie przedłużenia terminu składania projektów o wsparcia produkcji i zbytu miodu (*załącznik nr 10 do protokołu*),
- Wójta Gminy Bliżyn oraz Starosty pińczowskiego w sprawie poparcia przeniesienia siedziby Regionalnej Dyrekcji lasów państwowych z Radomia do Kielc (*załączniki nr 11 i 12 do protokołu*),
- pisma z 4 sejmików w sprawie projektowanej centralizacji wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (*załączniki nr 13-16 do protokołu*).

d) Przewodniczący Komisji – przedstawił zagadnienia, które mają być - zgodnie z planem pracy – przedmiotem kolejnego posiedzenia. Prawdopodobnie nie dojdzie do skutku wyjazd terenowy służący wizytacji wybranej inwestycji finansowanej ze środków terenowego FOGR. Zaproponował przeniesienie tego wyjazdu na wiosnę przyszłego roku.

Poprosił radnych o inne sugestie.

Dyrektor Janusz Śledziński – zaproponował, aby wizytowanym obiektem była budowa Zbiornika Wodnego Topiołki.

Członkowie Komisji nie zgłosili sprzeciwu wobec propozycji Przewodniczącego.

e) Radny Jarosław Potreszcz – poruszył problem zwolnienia od podatku nowo zakupionych działek rolnych. W sytuacji, jeżeli rolnik dokona sprzedaży takiej działki przed zadeklarowanym okresem karencji musi zwrócić te środki wraz z odsetkami.

Innych spraw różnych nie zgłoszono.

Posiedzenie zostało zakończone o godz. 13:00.

Protokół sporządziła:
M.Solińska – Pela

Przewodniczący Komisji

Ryszard Żołyński